

COSMIN STOICA
ANA-MARIA MARINOIU

DANIELA PENU
CRISTIAN BUȘU

FINANȚE PUBLICE

**Eficiența actului de guvernare prin
finanțe publice**

Ediția a II-a, revizuită și adăugită

CUPRINS

Introducere	4
CAPITOLUL 1	6
1.1 Rolul economico-social și funcțiile finanțelor publice	6
1.2. Elaborarea și aplicarea politicii în domeniul finanțelor publice.....	7
Capitolul 2.....	8
GESTIONAREA CHELTUIELILOR ȘI RESURSELOR	8
2.1. Structura și factorii determinanți ai cheltuielilor publice	8
2.3. Structura resurselor financiare publice	9
2.4. Rolul impozitelor și taxelor în asigurarea obiectivelor de interes public	10
2.5. Taxele vamale – resursă financiară publică și instrument de protecție a economiei naționale.....	10
CAPITOLUL 3	11
3.1. Cadrul juridic și instituțional privind finanțele publice	11
3.2. Etapele și procedurile procesului bugetar în România	12
CAPITOLUL 4	13
4.1. Implicațiile implementării și aplicării măsurilor de politică vamal-comercială comună.....	13
4.2 Aspecte generale privind vulnerabilitățile ramurilor economice	13
CAPITOLUL 5	14
IMPLICAȚII ALE FONDURILE STRUCTURALE ȘI DE COEZIUNE – PENTRU ROMÂNIA	14
5.1. Absorbția fondurilor europene de către România	14
5.2. Alocarea Instrumentelor structurale în România – definiții, tipologie, aspecte procedurale și tehnice	14
5.3. Arhitectura instituțională în domeniul gestionării instrumentelor structurale în România	15
Capitolul 7.....	18
7.1. Rolul instituțiilor financiare internaționale în acordarea împrumuturilor externe	18
7.2. Abordarea teoretică privind datoria publică a României	19
7.3 Indicatori de analiză ai datoriei publice	19
Capitolul 8	20
8.1 Arhitectura instituțională monetară europeană.....	20
<i>Cadrul instituțional al Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC)</i>	21
8.2. Costurile și beneficiile unei monede unice europene	21
8.3. Argumente pro și contra adoptării monedei euro în România	21
Capitolul 9	22
9.1. Repere teoretice privind parteneriatul public-privat (PPP).....	22
9.2. Tipuri de parteneriate public privat	23
9.3. Rolul Parteneriatului Public Privat în crearea de bunuri publice	24
9.4. Parteneriatul public - privat - implicații social – economice pentru România.	24
Capitolul 10	25
POSSIBILITĂȚI DE FOLOSIRE EFICIENTĂ A BANILOR PUBLICI PRIN INSTRUMENTELE GUVERNĂRII ELECTRONICE	25

10.1. Abordarea teoretico – conceptuală privind guvernarea electronică	25
10.2. Achiziții publice prin licitații electronice – posibilități de cheltuire eficientă a banilor publici	25
11.1. Repere teoretice privind dubla impunere	26
11.2. Metode pentru evitarea dublei impuneri	26
11.3. Reglementări internaționale și naționale cu privire la dubla impunere	27
Capitolul 12	28
12.1. Trezoreria statului: concept	28
12.2. Funcțiile Trezoreriei statului	28
12.3. Organizarea și funcționarea Trezoreriei statului	28
Capitolul 13	29
13.1 Implicații economice ale politicilor publice.....	29
13.2. Modalități de corectare a crizei datoriei externe	29
13.3 Tendințe ale crizelor economice financiare în noul context internațional	30
Capitolul 14	31
14.1. Abordarea libertății și proprietății în finanțe publice.....	31
14.2. Eficiența actului de guvernare prin finanțe publice.....	31
BIBLIOGRAFIE	32

Introducere

Finanțele publice au cunoscut, în funcție de perioadele istorice, diverse abordări la nivelul puterii politice, mediului academic și universitar, specialiștilor în domeniu și cetățenilor din toate sferele vieții sociale.

Pentru puterea politică și guvernamentală, finanțele publice ca abordare macro de elaborare a politicii și gestionare a banilor publici, reprezintă domeniul cu cea mai mare sensibilitate, dar și cel mai important pentru realizarea tuturor obiectivelor politice și de guvernare indiferent de natura economică sau noneconomică.

Pentru mediul academic și universitar analiza științifică și abordarea teoretică nu poate avea aplicabilitate fără consultarea practică a specialiștilor în domeniu, fără exprimarea doctrinară și contextuală geopolitică și economică a puterii politico – guvernamentale și fără conștientizarea dorințelor și specificităților fiecărui popor. De asemenea orice dorință și nevoie de interes public, orice program politic și orice abordare strategică nu poate fi realizată fără consultarea teoretică și științifică, fără consultarea mediului academic și universitar și a literaturii de specialitate.

Lucrarea de față își propune în limite modeste să evidențieze importanța corelației dintre abordarea teoretică în domeniul finanțelor publice și cea practică la nivel macro și să sublinieze eficiența actului de guvernare prin intermediul finanțelor publice. Bineînțeles, domeniul fiind destul de extins, în carte sunt tratate, în special noi abordări legate de contextul actual al României și de evoluția sau apariția unor noi instrumente de politică economică.

Considerăm că puterea guvernamentală are rolul central în domeniul finanțelor publice și că omul reprezintă valoarea supremă a unui popor, și din acest motiv am conștientizat importanța omului în toată substanța lucrării. Din aceste considerente, lucrarea încearcă o abordare nouă a rolului guvernării în gestionarea banilor publici, subliniind însă și aspectele mai puțin pozitive legate de implicațiile acesteia.

Cartea se adresează în primul rând studenților Facultății de Finanțe, Bănci și Contabilitate din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, de asemenea celor din cadrul Academiei de Studii Economice, cărora le dorim să-și înțeleagă vocația de economist ca „doctor al sistemului social – economic” și să conștientizeze că bunăstarea și sărăcia unei națiuni țin de fiecare om în parte, răspunzător fiind în

special economistul. Lucrarea poate constitui un interes și pentru specialiștii din administrația publică centrală și locală.

Autorii

CAPITOLUL 1

ABORDAREA TEORETICO – CONCEPTUALĂ A FINANTELOR PUBLICE

1.1 Rolul economico-social și funcțiile finanțelor publice

Manifestarea libertății omului, la nivel individual sau colectiv, în limitele admise, impune crearea și consolidarea unui mediu și a unui climat corespunzător care să asigure echilibrul și performanța activității umane indiferent de domeniul de acțiune. Alături de mediul pe care ni-l creăm prin relațiile personale, spațiul de manifestare fiind extins iar formele de manifestare fiind dinamice avem nevoie de utilități și facilități care să ne ajute în mod direct sau indirect, pe care le putem „accesa” individual, dar care să aparțină comunității. Vorbim aici de bunurile și serviciile publice, care pot fi „folosite” la nivel local sau național. Avem dreptul de utilizare și de folosire a lor, însă nu avem dreptul de proprietate. Dreptul de proprietate și de administrare al bunurilor publice îl are statul. De asemenea, statul are obligația de a pune la dispoziția comunității bunuri și servicii publice. De la infrastructura de transport până la serviciile poștale, de la energia nucleară până la drumurile comunale, statul asigură crearea și punerea în folosință a acestora. Pentru a pune în funcțiune și a asigura aceste bunuri și servicii, statul are nevoie de finanțare. Statul va constitui fonduri, va economisi, va repartiza fondurile în funcție de priorități, le va cheltui și va analiza eficiența cheltuielilor efectuate.

Pentru a cunoaște modul de constituire a veniturilor unei țări, scopul constituirii lor, modalitatea de cheltuire a unor anumite sume pentru atingerea unor obiective, trebuie să înțelegem la nivel conceptual – teoretic, mai întâi, rolul și principiile *finanțelor ca știință economică fundamentală*. Astfel, științei finanțelor, mai multe școli de gândire i-au acordat o importanță teoretico – conceptuală adaptată la situația economică socială și la curente de gândire din epocă.

Finanțele au un rol primordial în orice activitate. Proiectele, strategiile și obiectivele oricărei activități sunt imposibile fără corelarea lor cu posibilitățile de finanțare. Potrivit unor autori, fără știința finanțelor toate celelalte științe economice nu ar fi decât o sumă de concepte frumoase. Toate ideile încep să aibă un rol în

bunăstarea umană doar atunci când pot fi finanțate. Un sistem financiar ce operează fluent irigă cu banii necesari ideile valoroase.

Componentă a științelor economice, finanțele reprezintă un sistem de cunoștințe științifice, de metode și tehnici de estimare a necesarului de resurse financiare și a posibilităților de finanțare. De asemenea, știința finanțelor fundamentează căile de echilibrare a bugetelor, de finanțare a deficitelor, de efectuare a controlului financiar, prognoza financiară, evaluarea eficienței în domeniul financiar.

Funcțiile finanțelor publice

Finanțele publice își îndeplinesc misiunea prin intermediul unor funcții specifice, dintre care cele consacrate în literatura de specialitate sunt *funcția de repartitie* și *funcția de control*.

1.2. Elaborarea și aplicarea politicii în domeniul finanțelor publice

Politica poate fi definită ca fiind procesul prin care un grup de oameni cu opinii și interese inițial divergente ajung la decizii colective socotite ca fiind obligatorii pentru respectivul grup și impuse ca o linie de conduită comună. Politica presupune o diversitate dacă nu despre scopurile ultime, cel puțin despre mijloacele optime de ale atinge.

Înainte de a prelua puterea politică și guvernamentală, fiecare formațiune politică își stabilește un program politic și de guvernare. Programul de guvernare în perioada pre-electorală este elaborat în funcție de doctrina politico – economică a partidului politic, de interesele economico – sociale ale categoriilor de susținători, de conjunctura internă și internațională și, bineînțeles, în funcție de erorile politico – economice ale adversarilor politici.

Pentru realizarea obiectivelor de guvernare dar și pentru aplicarea continuă a politicilor statului este nevoie de finanțarea publică. Toate politicile publice au nevoie, mai mult sau mai puțin, de fonduri publice, ele acționând întotdeauna, în complementaritate, cu politica economico – financiară.

Politica financiară acționează într-un cadru organizat, pentru elaborarea și aplicarea ei fiind nevoie de o arhitectură instituțională, de o legislație principală și complementară, de instrumente, tehnici și metode de aplicare, de specialiști în domeniu. În elaborarea și aplicarea ei, politica financiară este realizată prin **mecanismul financiar**.

Politica financiară este componentă a politicii economice a statului. Alături de politica financiară, principalele politici economice sunt: politica comercială, politica monetară, politica valutară, politica industrială.

Capitolul 2

GESTIONAREA CHELTUIELILOR ȘI RESURSELOR FINANCIARE PUBLICE

2.1. Structura și factorii determinanți ai cheltuielilor publice

Cheltuielile publice au destinații diverse. Unele cheltuieli ajută la finanțarea de către stat a instituțiilor publice, pentru funcționarea lor. De asemenea, cheltuielile publice influențează direct mediul economic și social. Cheltuielile publice pot fi considerate și instrumente de intervenție asupra mediului economico – social. Din acest punct de vedere, ele trebuie analizate nu doar din punct de vedere al importanței domeniului unde sunt efectuate, ci și din punct de vedere al impactului pe care îl au asupra domeniului respectiv și al celorlalte domenii complementare.

Obiectivele de finanțat sunt stabilite de către Guvern. În funcție de ierarhizarea lor și de abilitatea politico – economică a factorilor de decizie, folosirea banilor

publici poate contribui la corectarea anumitor disparități de dezvoltare, la creșterea competitivității economice sau se pot crea dezechilibre majore.

Structura cheltuielilor publice reflectă modul în care sunt orientate resursele financiare spre anumite obiective: economice, social – culturale, militare, politice, financiare. De asemenea, evoluția cheltuielilor este dinamică. Din aceste puncte de vedere, este necesară cunoașterea structurii lor după anumite clasificări și criterii.

- Clasificarea administrativă.
- Clasificarea economică.
- Clasificarea funcțională.
- Clasificația financiară

În optimizarea lor, cheltuielile publice depind de următorii factori:

- Factori demografici
- Factori economici
- Factori sociali
- Factori militari
- Factori istorici și politici

2.2. Eficiența cheltuielilor publice

Eficiența cheltuielilor publice exprimă raportul determinat între efectele comensurabile sau estimative, obținabile pe seama obiectivelor finanțate de către stat și eforturile financiare (consumul de resurse financiare).

2.3. Structura resurselor financiare publice

Factorii care determină creșterea resurselor financiare sunt de natură diversă:

- Factorii economici
- Factorii sociali
- Factorii demografici
- Factorii politici și militari

Resursele financiare publice pot fi grupate după anumite criterii:

- *În funcție de conținutul economic*
- *În funcție de structura organizatorică a statelor*
- *În funcție de sistemul de bugete*
- *În funcție de ritmicitatea încasărilor:*
- *În funcție de proveniența resurselor*

2.4. Rolul impozitelor și taxelor în asigurarea obiectivelor de interes public

Rolul impozitului poate fi de natură:

- Financiară
- Economică
- Socială

Elementele impozitului cuprind:

- *Subiectul impozitului.*
- *Obiectul impozitului*
- *Sursa impozitului*
- *Unitatea de impunere*
- *Cota impozitului.*
- *Termenul de plată*

2.5. Taxele vamale – resursă financiară publică și instrument de protecție a economiei naționale

Comerțul liber a reprezentat un ideal spre care trebuie să tindă statele, deoarece, așa cum au fost prezentate în teoriile și modelele privind comerțul internațional, autorii acestora au considerat că un comerț liber este o soluție mai bună decât oricare alte măsuri de politică comercială promovate de către guverne. Dar cu toate acestea, deși în cadrul abordărilor teoretice eficiența comerțului liber este evidentă, foarte puține țări s-au apropiat de starea de comerț liber, toate statele lumii

intervenind în comerțul exterior prin politici comerciale autarhice, protecționiste sau liberale.

În aplicarea politicii vamale, guvernul folosește norme și reglementări naționale, stabilite prin lege sau alte acte normative, norme și reglementări vamale și comerciale regionale sau internaționale. De asemenea, având în vedere complexitatea politicii vamale, domeniul de aplicare, dinamica acesteia, pentru facilitarea aplicării acesteia sunt folosite norme și decizii interne emise de administrația vamală națională.

Tariful vamal este un nomenclator care cuprinde mărfurile de import clasificate și codificate după origine, grad de prelucrare, și taxele vamale exprimate *ad valorem*, specific sau mixt.

CAPITOLUL 3

POLITICA FINANCIARĂ ȘI ARHITECTURA INSTITUȚIONALĂ ÎN ROMÂNIA

3.1. Cadrul juridic și instituțional privind finanțele publice

În România, instituția cu rol în gestionarea resurselor financiare publice este reprezentată de Ministerul Finanțelor Publice.

Agenția Națională de Administrare Fiscală își desfășoară activitatea în domeniul impozitelor, taxelor, contribuțiilor și al altor venituri bugetare, pentru care este competentă potrivit legii, prin intermediul procedurilor de gestiune, colectare, control fiscal, soluționare a contestațiilor și dezvoltarea unor relații de parteneriat cu contribuabili, inclusiv prin acordarea de servicii de asistență.

Garda Financiară este instituție publică de control, cu personalitate juridică, care exercită controlul operativ și inopinat privind prevenirea, descoperirea și combaterea oricăror acte și fapte din domeniul economic, financiar și vamal, care au ca efect evaziunea și fraudă fiscală, organizată ca organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Ministerului Finanțelor Publice.

Curtea de Conturi este instituția supremă de control financiar asupra modului de formare, administrare și de întrebuițare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Curtea de Conturi exercită și atribuții jurisdicționale în condițiile prezentei legi.

Autoritatea Națională a Vănilor

În aplicarea politicii vamale, Autoritatea Națională a Vănilor exercită, în principal, atribuții de aplicare în domeniul vamal a măsurilor specifice rezultate din legislația comunitară, națională și internațională.

Structurile centrale și regionale ale Autorității Naționale a Vănilor urmăresc și supraveghează respectarea legislației vamale pe întreg teritoriul țării și exercită controlul specific potrivit reglementărilor în vigoare, iau măsuri de prevenire și combatere, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, a oricăror infracțiuni și contravenții în domeniul vamal

3.2. Etapele și procedurile procesului bugetar în România

În desfășurarea procesului bugetar pot fi identificate următoarele *principale etape*:

- a. **Elaborarea bugetelor**
- b. **Aprobarea bugetelor**
- c. **Execuția bugetară.**

CAPITOLUL 4

IMPLICAȚIILE ADOPTĂRII TARIFULUI VAMAL COMUN DE CĂTRE ROMÂNIA

4.1. Implicațiile implementării și aplicării măsurilor de politică vamal-comercială comună

Adoptarea tarifului vamal comun și a politicii comerciale comune, la momentul anului 2007, au fost pregătite de către țara noastră împreună cu Uniunea Europeană, în special prin respectarea prevederilor din Acordul de Asociere și cerințelor din documentele de poziție ale Capitolelor de negociere privind Uniunea Vamală și Relațiile Externe.

După aderare, România nu mai beneficiază în Uniunea Europeană de statutul de țară în curs de dezvoltare.

Relațiile comerciale ale României cu țările AELS (EFTA) sunt armonizate, conform Acordului de comerț liber România – țările AELS, din 1993.

Adoptarea politicii comerciale comune de către România, presupune costuri și avantaje.

Eliminarea taxelor vamale, la importurile de produse industriale la 1 ianuarie 2002, a produs deficite la bugetul de stat, de asemenea același lucru s-a petrecut și pentru importul produselor agricole, la momentul aderării.

4.2 Aspecte generale privind vulnerabilitățile ramurilor economice

Contextul actual al crizelor structurale extinse și contagierea multor economii determină abordarea acestei probleme în fiecare context economic și în fiecare prelegere de natură economică.

Desigur în abordarea fiecărei probleme negative se începe cu cauza. Criza economica trebuie abordată mai întâi teoretic - conceptual, trebuie mai întâi să conștientizezi latura crizei, expertizată și nuanțată științific.

CAPITOLUL 5

IMPLICAȚII ALE FONDURILE STRUCTURALE ȘI DE COEZIUNE – PENTRU ROMÂNIA

5.1. Absorbția fondurilor europene de către România

În contextul actual al crizei economice extinse și al calității României de membră a Uniunii Europene, fondurile europene postaderare pot contribui salvator la ameliorarea și rezolvarea multor probleme de dezvoltare în scopul apropierii de nivelul de dezvoltare al țărilor membre dezvoltate.

Banii europeni nu se obțin ușor, trebuie să ai un proiect foarte bun care să fie în concordanță cu toate criteriile și exigențele europene în domeniu. Dar cel mai important este ca investiția finanțată să corespundă nevoilor de dezvoltare și specificului zonei în care se realizează proiectul.

5.2. Alocarea Instrumentelor structurale în România – definiții, tipologie, aspecte procedurale și tehnice

Pentru gestionarea eficientă a banilor care vin de la Uniunea Europeană, bani de aproximativ patru ori mai mulți decât în perioada de pre-aderare, au fost elaborate la nivelul instituțiilor de resort documente programatice.

În dezvoltarea social – economică a României, fondurile externe cu finanțare nerambursabilă, devenite fonduri publice naționale, pot juca un rol important în reducerea decalajelor dintre România și țările membre.

O problemă care se pune este cea a gradului de absorbție și a corectării și eliminării blocajelor și disfuncționalităților ce pot afecta implementarea proiectelor cu finanțare externă.

5.3. Arhitectura instituțională în domeniul gestionării instrumentelor structurale în România

Autoritatea de management este organismul public care asigură gestionarea asistenței financiare din instrumentele structurale. La nivelul Ministerului Finanțelor Publice s-a constituit o autoritate de management pentru Cadrul de sprijin comunitar iar în cadrul ministerelor câte o autoritate de management pentru fiecare program operațional.

Comitetul de monitorizare este organismul care asigură coordonarea instrumentelor structurale, precum și urmărirea eficacității și calității implementării asistenței comunitare, modul de utilizare și impactul acesteia, cu respectarea prevederilor comunitare în materie.

Capitolul 6

IMPLEMENTAREA PROGRAMELOR STRUCTURALE ÎN ROMÂNIA ȘI MANAGEMENTUL PROIECTELOR CU FINANȚARE EUROPEANĂ

- **Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane**

Obiectivul general constă în dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității pe piața muncii, prin asigurarea egalității de șanse pentru învățarea pe tot parcursul vieții, dezvoltarea unei piețe de muncă moderne, flexibile și incluzive, care să conducă, până în 2013, la o ocupare durabilă a 900.000 de persoane.

- **Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice**

Obiectivul general este determinat de creșterea productivității întreprinderilor românești pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE. Ținta este o creștere medie anuală a productivității de cca. 5,5 % până în 2015. Aceasta va permite României să atingă un nivel de aproximativ 55% din media UE.

- **Programul Operațional Sectorial de Transport**

Obiectivul general este determinat de promovarea în România a unui sistem de transport care să permită deplasarea rapidă, eficientă și în condiții de siguranță a persoanelor și bunurilor, la servicii de un nivel corespunzător standardelor Europene, la nivel național, în cadrul Europei, între și în cadrul regiunilor României.

- **Programul Operațional Sectorial de Mediu**

Obiectivul general constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu precum și reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană și România în ceea ce privește standardele de mediu, luând în considerare două obiective pe termen lung: asigurarea accesului la utilitățile publice de bază și îmbunătățirea calității mediului.

- **Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Capacității Administrative**

Obiectivul general contribuie la realizarea obiectivelor naționale și ale Uniunii Europene de a obține progresul în dezvoltarea socio-economică potrivit obiectivelor de coeziune și convergență.

- **Programul Operațional Regional**

Obiectivul general al celui mai important program ca extindere constă în creșterea economică mai accelerată a regiunilor slab dezvoltate, astfel încât raportul între cea mai dezvoltată și cea mai slab dezvoltată Regiune, în termeni de PIB, să nu se mărească în perioada de programare, față de situația existentă în prezent (ultimul an pentru care există date statistice).

- **Programul Operațional Sectorial Asistență Tehnică**

Obiectivul general constă în asigurarea unui proces de implementare a instrumentelor structurale în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control pe baza responsabilităților împărțite între Statele Membre și Comisia Europeană, conform prevederilor din Regulamentul General privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune.

Capitolul 7

DATORIA EXTERNĂ ȘI ARHITECTURA INSTITUȚIONALĂ ÎN DOMENIUL FINANTELOR INTERNAȚIONALE

7.1. Rolul instituțiilor financiare internaționale în acordarea împrumuturilor externe

Banca Mondială

Banca Mondială¹ reprezintă una dintre cele mai importante surse financiare și de cunoștințe de pe întreg Globul, în scopul sprijinirii statelor aflate în tranziție și în curs de dezvoltare.

Fondul Monetar Internațional

Fondul Monetar Internațional² (FMI) este o instituție financiară internațională care reunește 185 de țări membre. FMI a fost înființat în iulie 1945, în urma Conferinței Națiunilor Unite de la Bretton Woods (SUA).

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare³ (BERD) a fost înființată în 1991, în scopul susținerii dezvoltării sectorului privat într-un mediu democratic, în țările foste comuniste.

¹ Analiză documentară având ca sursă site-ul oficial al Băncii Mondiale: <http://web.worldbank.org>

² Analiză documentară având ca sursă site-ul oficial al Fondului Monetar Internațional: www.imf.org

³ Analiză documentară având ca sursă site-ul oficial al BERD: www.ebrd.org

Banca Europeană de Investiții

Banca Europeană de Investiții (BEI) este instituția finanțatoare a Uniunii Europene (UE) și a fost creată în anul 1958 prin Tratatul de la Roma. Acționarii băncii sunt statele membre ale Uniunii Europene. Contribuția fiecărui stat membru la capitalul băncii este calculată în funcție de PIB.

Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei

Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE), cea mai veche instituție financiară multilaterală din Europa, a fost înființată în anul 1956, ca instrument al politicii sociale a Consiliului Europei.

7.2. Abordarea teoretică privind datoria publică a României

În vederea înțelegerii modului de reglementare, naștere, contractare și rambursare a datoriei publice, interne sau externe, este necesară cunoașterea termenilor de bază și a instrumentelor metodologice.

Datoria publică guvernamentală reprezintă totalitatea obligațiilor financiare interne și externe ale statului, la un moment dat, provenind din împrumuturile contractate direct sau garantate de Guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice, în numele României, de pe piețele financiare

7.3 Indicatori de analiză ai datoriei publice

1. Structura datoriei publice

2. Gradul de îndatorare

3. Indicatori de analiză pentru aprecierea datoriei publice interne

3.1. Mărimea absolută a datoriei publice interne.

3.2. Serviciul datoriei publice (SDI) interne

3.3 Ponderea datoriei publice interne în produsul intern brut

3.4 Ponderea dobânzilor aferente datoriei publice interne în produsul intern brut

3.5 Ponderea serviciului datoriei publice interne în produsul intern brut

3.6 Ponderea serviciului datoriei publice interne în totalul cheltuielilor publice

3.7 Mărimea medie pe locuitor a serviciului datoriei publice interne

4. Indicatori de analiză pentru aprecierea datoriei publice externe

4.1 Mărimea absolută a datoriei publice externe

4.2 Serviciul datoriei publice externe (SDPE)

4.3 Ponderea datoriei publice externe în produsul intern brut

4.4 Ponderea datoriei publice externe în exporturi

4.5 Ponderea serviciului datoriei publice externe în totalul cheltuielilor publice

4.6 Ponderea serviciului datoriei publice externe în produsul intern brut

4.7 Ponderea serviciului datoriei publice externe în exporturi

4.8 Mărimea medie pe locuitor a serviciului datoriei publice externe

Capitolul 8

ADOPTAREA MONEDEI UNICE EUROPENE – IMPLICAȚII POSTADERARE PENTRU ROMÂNIA

8.1 Arhitectura instituțională monetară europeană

Integrarea monetară reprezintă un factor al coeziunii economice și sociale dintre statele membre ale Uniunii Europene, dintre care face parte și România începând cu 1 ianuarie 2007. Succesul Pieței Comune se bazează, în principal, pe convergența politicilor monetare ale statelor membre.

„*Integrarea monetară*” este denumirea procesului de formare a unei zone monetare, a unui spațiu în care monedele mai multor țări sunt fie legate între ele în

mod irevocabil sau fiecare monedă se leagă irevocabil de o monedă „ancoră” pe baza unui anumit raport, fie monedele naționale sunt înlocuite cu o singură monedă, care va fi folosită în întreaga zonă. Atât într-un caz, cât și în celălalt, ne aflăm în fața unui proces de unificare monetară.”⁴

Cadrul instituțional al Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC)

Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC) cuprinde Banca Centrală Europeană (BCE) și băncile centrale/naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene, indiferent dacă ele au adoptat sau nu moneda unică europeană.

Eurosistemul include BCE și băncile centrale naționale doar ale statelor membre care au adoptat euro.

8.2. Costurile și beneficiile unei monede unice europene

Economiștii iau în considerare patru criterii primordiale pe care unul sau mai multe state trebuie să le îndeplinească pentru a realiza o zonă monetară optimă:

1. intensificarea schimburilor comerciale și creșterea gradului de liberalizare a comerțului;
 2. realizarea simetriei ciclurilor de afaceri;
 3. înregistrarea unui grad ridicat de mobilitate a forței de muncă;
- disiparea riscului prin intermediul politicii fiscale.

8.3. Argumente pro și contra adoptării monedei euro în România

Experții BNR au realizat o serie de studii comparative cu privire la situația țărilor care utilizează moneda unică europeană și situația României și au prezentat câteva argumente pro și contra utilizării euro:

a) Argumente pro euro:

⁴ Maria Bârsan, „Integrare economică europeană”, Editura Tribuna Economică, București, 1994

- *Asigurarea unui climat de afaceri stabil și creșterea încrederii investitorilor străini pe piața românească.*

- BNR apreciază că *reducerea dobânzilor la împrumuturile externe spre niveluri similare cu cele din zona euro* este foarte importantă pentru țări care au costuri bugetare mari cu dobânzile (Ungaria și Polonia), datorită, în primul rând, datoriei publice semnificative;

b) Argumente împotriva euro:

- *Efectul Balassa-Samuelson⁵ și necesitatea convergenței reale;*
- *Existența unor șocuri asimetrice într-o economie încă nesincronizată precum cea a României;*
- *O altă cauză care ar putea împiedica adoptarea timpurie a monedei unice de către România o reprezintă posibila opoziție a Comisiei Europene sau a Băncii Central Europene.*

Capitolul 9

PARTENERIATUL PUBLIC-PRIVAT - IMPLICAȚII ASUPRA GUVERNĂRII ECONOMICE

9.1. Repere teoretice privind parteneriatul public-privat (PPP)

În România primele structuri de parteneriat public-privat (PPP) s-au format ad-hoc la nivel național începând cu perioada anilor '90, cu prilejul elaborării unor strategii sectoriale ori naționale (Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă - 1999,

⁵ Efectul Balassa-Samuelson arată că economiile care sunt caracterizate în mod sistematic de nivele mai înalte ale productivității tind să aibă și monede care sunt în termeni nominali mai „scumpe” decât cele ale țărilor mai puțin productive. O altă implicație a acestui efect este aceea că o diferență de productivitate între o țară cu un nivel scăzut al veniturilor și una cu un nivel înalt al veniturilor determină apariția unei inflații rezultată din procesul de „ajungere din urmă”. Această inflație nu poate fi legată de dezechilibrele din economie, ci ea doar oglindește faptul că un proces de ajungere din urmă a productivității implică în același timp o ajungere din urmă a prețurilor, inclusiv a salariilor.

Strategia de Dezvoltare Economică pe Termen Mediu - 2000), precum și ca structuri instituționalizate, cum sunt Comisia Tripartită și Consiliul Economic și Social. Aceste parteneriate au contribuit treptat la realizarea unui mediu de cooperare între actorii sociali și cei politici și de multe ori, au jucat și încă mai joacă rolul de legitimare a unei acțiuni politice, fiind mai puțin implicate în procesul decizional sau de monitorizare a politicilor. De asemenea, se întâlnesc forme de parteneriat public-privat între stat și parteneri locali pentru lucrări de infrastructură.

9.2. Tipuri de parteneriate public privat

În funcție de sistemul administrativ existent, de stadiul descentralizării serviciilor publice și nivelul dezvoltării capitalului social se pot distinge următoarele tipuri de parteneriat public privat:⁶

- a) ***Parteneriatul de tip „orizontal”***
- b) ***Parteneriatul de tip „vertical”***

Principalele **forme juridice ale parteneriatului** conform practicii internaționale și legislației românești sunt:⁷

- 1) Preluarea de către stat a unei societăți ori achiziționarea de acțiuni într-o societate comercială;
- 2) ***Joint Ventures***
- 3) ***Achiziția publică (public procurement)***.
- 4) ***Contracting out***
- 5) ***Concesiunea***

⁶ „Parteneriat public privat - soluții pentru un mai bun management al comunităților locale din România”, Institutul pentru Politici Publice București

⁷ „Parteneriat public privat - soluții pentru un mai bun management al comunităților locale din România”, Institutul pentru Politici Publice București.

9.3. Rolul Parteneriatului Public Privat în crearea de bunuri publice

Principalul scop al parteneriatului dintre administrația publică și partea privată îl reprezintă crearea de bunuri publice.

9.4. Parteneriatul public - privat - implicații social – economice pentru România

Ca o concluzie a acestui capitol se poate spune că în România Parteneriatul Public Privat se află într-o fază incipientă, mai ales în realizarea unor investiții de interes general.

Motivul principal pentru care sectorul privat se ferește să recurgă la acest tip de parteneriat l-a reprezentat amploarea lucrărilor care trebuie realizate și riscurile aferente în raport cu remunerarea financiară relativ redusă. Constrângerile de ordin financiar țin de două variabile: forța financiară scăzută a sectorului privat și gradul de acoperire a riscului financiar. După cum se poate observa din experiența anilor anteriori, această problemă se poate realiza prin asigurarea unui mediu de afaceri prielnic pentru încurajarea investițiilor și nu prin acordarea de facilități fiscale.

Capitolul 10

POSIBILITĂȚI DE FOLOSIRE EFICIENTĂ A BANILOR PUBLICI PRIN INSTRUMENTELE GUVERNĂRII ELECTRONICE

10.1. Abordarea teoretico – conceptuală privind guvernarea electronică

Unul dintre cele mai ambițioase planuri ale Uniunii Europene este legat de Noua Economie, fiind vorba de *eEuropa*, adică informatizarea vechiului continent, punerea în rețea a statelor membre UE, întreprinderi și populație. Aceasta presupune construirea unui sistem de rețele între persoane și/sau organizații, adoptarea sistemului de vânzare-cumpărare, educație, informatizare, ajungându-se chiar până la propunerea de a se realiza alegeri electorale prin intermediul noii tehnologii.

10.2. Achiziții publice prin licitații electronice – posibilități de cheltuire eficientă a banilor publici

Țările industrializate au lansat mai multe programe pentru a sprijini țările în curs de dezvoltare în efortul lor de a se integra în fluxul internațional de informații. Utilizarea Internetului și extinderea utilizării comunicațiilor și a tehnologiei informației permit popoarelor să se dezvolte și să aibă acces la cunoștințele existente pe plan mondial. Inovația este diseminată mai repede, acest fapt conducând la progres economic și la o mai bună calitate a vieții.

Tehnologia Informației și Comunicațiilor au devenit factori critici de succes pentru democrație, educație și creștere economică.

Capitolul 11

INSTRUMENTE GUVERNAMENTALE DE PROTECȚIE ÎMPOTRIVA DUBLEI IMPUNERI

11.1. Repere teoretice privind dubla impunere

Datorită progresului tehnologic, fenomenul de maximizare a veniturilor s-a accelerat la scară internațională. După cum se știe, taxele și impozitele reprezintă principala sursă de venit a autorităților statului. Ținând cont de aceste două axiome, putem să deducem efectul bulgărelui de zăpadă care antrenează sectorul public și pe cel privat. Chiar dacă în alt capitol a fost ilustrată eficiența parteneriatului public privat, cei doi actori se găsesc de cele mai multe ori în raporturi diferite: statul încearcă să perceapă taxe și impozite pentru a mări bunăstarea națiunii⁸, iar mediul privat dorește maximizarea veniturilor nete. Globalizarea economiei determină și globalizarea veniturilor persoanelor juridice și fizice. Autoritățile statelor, în aceste condiții, recurg la impozitarea totală a veniturilor persoanelor juridice și a celor fizice rezidente ale statelor respective, dar și a veniturilor obținute de persoanele nerezidente pe teritoriul statului luat în considerare.

Se ajunge, astfel, ca anumite venituri să fie impozitate atât în statul de origine (la sursă), cât și în cel de destinație, fapt ce ar împiedica dezvoltarea ulterioară a raporturilor dintre state. În condițiile acestea, eliminarea sau cel puțin limitarea acestui fenomen sunt necesare pentru buna desfășurare a activităților economice producătoare de profit.

11.2. Metode pentru evitarea dublei impuneri

Pentru evitarea propriu-zisă a dublei impuneri, în practica fiscală se aplică în principal două metode:⁹

⁸ Acest aspect ține de politica abordată: fiscalitate redusă sau fiscalitate ridicată.

⁹ ONU, „Convenția model pentru eliminarea dublei impuneri în relațiile dintre statele dezvoltate și statele în curs de dezvoltare”, capitolul V, Art. 23 A și art. 23 B.

1. Metoda scutirii

- a) *Scutirea totală*
- b) *Scutirea progresivă*

2. Metoda creditării

- a) *Creditarea „ordinară” a impozitului*
- b) *Creditarea „totală” a impozitului*

11.3. Reglementări internaționale și naționale cu privire la dubla impunere

Particularitățile politicilor fiscale, diversificarea sistemelor fiscale naționale precum și utilizarea impozitelor ca pârghii de stimulare sau limitare a unor activități economice au determinat apariția și, pe parcurs, amplificarea dublei impuneri internaționale. Odată cu diversificarea schimburilor comerciale și globalizarea economiei s-a pus și problema reglementării dublei impuneri.

Instrumentele prin care se luptă împotriva dublei impuneri sunt reprezentate de măsurile legislative unilaterale precum și de negocierea de convenții bilaterale sau multilaterale cu statele partenere.

Capitolul 12

TREZORERIA STATULUI

12.1. Trezoreria statului: concept

Trezoreria statului reprezintă „un sistem unitar și integrat prin care statul asigură efectuarea operațiunilor de încasări și plăți privind fondurile publice, inclusiv cele privind datoria publică”¹⁰.

Termenul de trezorerie este folosit în două sensuri:

- casierie propriu-zisă a statului;
- administrație publică.

12.2. Funcțiile Trezoreriei statului

Trezoreria statului îndeplinește două funcții tradiționale: casier public și bancă a statului. Aceste funcții se bazează pe două principii: centralizarea fondurilor publice și gestionarea fondurilor publice.

12.3. Organizarea și funcționarea Trezoreriei statului

Trezoreria este organizată și funcționează ca un sistem unitar atât la nivelul central, în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, cât și la nivelul unităților teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, în cadrul direcțiilor generale al finanțelor publice din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

¹⁰ Ordonanță de Urgență nr.146 din 31 octombrie 2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 824 din 14 noiembrie 2002, art.1, lit.a

Capitolul 13

CRIZELE ECONOMICO – FINANCIARE – MODALITĂȚI DE CORECTARE PRIN POLITICI ECONOMICO – FINANCIARE ALE STATULUI

13.1 Implicații economice ale politicilor publice

Scopul și motivația principală a cheltuielilor publice reprezintă un catalizator în procesul de adoptare a deciziilor sociale. Obiectivul lor este de fapt, facilitarea repartiției eficiente a resurselor societății. Când piețele funcționează normal, interesul individual conduce la o alocare eficientă a resurselor.

Eficiența actului de guvernare constă într-o dualitate: corelarea dintre politicile macroeconomice și instrumentele corespunzătoare. Acestea se definesc în:

- Politici monetare și de credit
- Politici de cheltuieli publice
- Politici fiscale

13.2. Modalități de corectare a crizei datoriei externe

Datoria publică prin definiție este suma datoriilor publice locale și guvernamentale. Datoria guvernamentală acoperă obligațiile financiare interne și externe, într-un anumit moment. Acestea apar din împrumuturile contractate direct sau garantate de guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice în numele României de pe piețele financiare. Datoria publică locală cuprinde totalitatea obligațiilor financiare interne și externe ale autorității administrației publice locale, la un moment dat, provenind din împrumuturi contractate direct sau garantate de acestea de pe piețele financiare¹¹.

¹¹ Legea datoriei publice nr. 313/28.06.2004 publicată în MO, Partea I, nr. 577, art. 2

13.3 Tendințe ale crizelor economice financiare în noul context internațional

Conceptele tematice ale politicilor publice și posibilitatea de a le transforma în aspecte palpabile sunt adesea alterate de constrângerile economice pe termen scurt ce determină nerespectarea regulilor teoretice.

Noul context internațional este caracterizat de pragmatismul principiilor generale, acestea fiind constrânse de eșecurile electorale și de obiectivele economice pe termen mediu și lung.

Țările în dezvoltare sunt caracterizate printr-o slabă reglementare a piețelor financiare, de unde rezultă adesea un nivel ridicat de activități speculative.

Sucesiunea crizelor din ultimele decenii atât în Asia cât și din America de Sud, a definit crizele financiare ca fiind un rezultat inevitabil al procesului de globalizare. Unii analiști consideră că problema care stă în spatele acestor analize este în fapt deteriorarea calității managementului financiar. Expunerea pe piețele internaționale de capital au generat aceste crize până la un nivel incontrolabil, fapt ce conduce la reducerea ritmului de creștere înregistrat în aceste zone care nu ar fi avut o asemenea amploare fără existența impulsurilor financiare determinate de globalizare.

Capitolul 14

IMPLICAȚIILE PUTERII POLITICE ȘI GUVERNAMENTALE ÎN GESTIONAREA EFICIENTĂ A BANILOR PUBLICI

14.1. Abordarea libertății și proprietății în finanțe publice

Considerăm că în orice abordare strategică, și orice abordare strategică implică fonduri publice consistente, trebuie luată în considerare relația contextuală identitate culturală - abordare politică - abordare economică - poziționare geopolitică.

În ceea ce privește definirea obiectivului general și al celor specifice, trebuie pornit de la definirea problemei actuale la nivelul economiei naționale, identificarea cauzelor și a scopului, prin pozitivarea problemei, iar apoi se pot găsi soluțiile, adică liniile directoare care trebuie urmate.

De asemenea, obiectivele strategice să fie bine relaționate, conceptele să fie adresabile situației actuale a României, măsurile propuse să fie aplicabile și adaptabile pentru România. Nu este recomandat ca într-o strategie de dezvoltare social - economică să fie menționate doar modele și soluții sofisticate cu experimentare și aplicare în limitele unui laborator.

14.2. Eficiența actului de guvernare prin finanțe publice

Guvernarea economică este un mecanism complex prin care puterea executivă a țării își îndeplinește funcțiile în societate, prin centre de decizie macroeconomice proprii. Administrația publică îndeplinește un rol economic important în toate țările, în funcție de anumite criterii și conjuncturi.

Pentru realizarea obiectivelor de guvernare, guvernul aflat la putere elaborează acte normative noi pentru politicile publice existente, asigură continuitatea aplicării angajamentelor interne și externe pentru politicile existente, elaborează și aplică politici publice noi.

BIBLIOGRAFIE

Tratate, manuale universitare, cărți de specialitate, studii de cercetare științifică

1. AzizJ, Caramazza F.,Salgado R. - Currency Crises: *In search of Common Elements, International Monetary Fund, Working Paper 67*
2. Balcerowicz, Leszek - *Libertate și dezvoltare*, Editura Compania, 2001
3. Bari, Ioan (coord.) - *Globalizarea economiei*, Editura Economică, București, 2005
4. Belean Pavel, Anghelache Gabriela- *Finanțele Publice ale României*, Editura Economică, 2005.
5. Belu Mihaela, Paraschiv Dorel, Comănescu Ana-Maria - *Tranzacții pe internet*, Editura Economică, București, 2004
6. Berg, A.,Borensztein E., Milesi-Ferretti G. M., Pattillo C., 1999 - *Anticipating Balance of Payment Crises. The Role of Early Warning Systems*, International Monetary Fund, Occasional Paper 186.
7. Birsan, Maria - *Integrare economică europeană*, Tribuna Economică 1994
8. Borensztein E., Milesi-Ferretti G. M., Pattillo C., 2004
9. Cartas, Maria - *Tehnologiile avansate – componentă majoră a procesului de pregătire a economiei românești pentru integrarea în structurile europene*, *Conjunctura Economiei Mondiale*, IEM, 2003
10. Cioponea Mariana-Cristina – *Finanțe publice și teorie fiscală*, Editura Fundației România de Măine, București, 2007.
11. Ciupagea, Constantin –coordonator - *Evaluarea costurilor și beneficiilor aderării României la UE, Studii de impact PAIS II*, Institutul European din România, 2004.
12. Ciucur, Dumitru – coordonator, *Economie*, Editura Economică, 2001.
13. Comunicatul Comisiei Europene , COM/2006/0862 “Cinci ani de monedă și bacnota euro”, 2006
14. Dăianu, Daniel – *Pariul României*, Editura Compania, 2004.
15. Diaconescu, Mirela - *Asocierea României la Uniunea Europeană*, Editura Economică, 2003.
16. Drăgan, Gabriela - *România și managementul instrumentelor structurale*, Institutul European din România, 2004.

17. Dumitru, Miron – *Economia Uniunii Europene*, Editura Luceafarul, 2002.
18. International Monetary Fund - *Assessing Early Warning Systems: How Have They Worked in Practice*, Working Paper 52, martie 2004
19. Frankel A. Jeffrey and Rose K. Andrew - *The Endogeneity of the Optimum Currency Area Criteria*, studiu revizuit, 24 September 1997
20. Isarescu, Mugur- *Spre o nouă strategie de politică monetară:Țintirea directă a inflației*, Banca Națională a României:Studii și Analize 2007.
21. Isărescu Mugur -*România: drumul către euro* ,Conferința organizată de Colegiul Academic al Universității „Babeș Bolyai”, 2004, actualizată 2007.
22. Jeffrey A. Frankel and Andrew K. Rose - *The Endogeneity of the Optimum Currency Area Criteria*, studiu revizuit, 24 September 1997
23. Laffineur Marc, Vincon Marc – *Les perspectives financieres europeennes 2007 – 2013*, La documentation francaise, Paris 2004.
24. Lipsey Richard, Chiystal Alec – *Economia pozitivă*, Editura Economică, București 1999.
25. Matei Gheorghe, Drăcea Marcel, Drăcea Raluca – *Finanțe Publice, teorie și practică*, Editura Universitaria Craiova.
26. Matei Ani (coord.)- *Economie publică*, Editura Economică, București, 2004.
27. Moșteanu Tatiana – coordonator- *Finanțe Publice*, Editura Universitară, București 2004.
28. Moșteanu Tatiana – *Buget și trezorerie publică*, Ediția a II-a revizuită și completată, Editura DU Style, București, 2000.
29. Pelkmans, Jacques – *Integrare europeană. Metode și analiză economică*, Institutul European din România, 2003.
30. Renard Geoffroy – *Les regles communautaires en matiere d'aides d'etat et la fiscalite*, L'Harmattan, Paris 2004.
31. Roman, Daniela Lidia (coord) - *Finanțe publice internaționale*, Editura Economică, București, 2006
32. Sen Amartya – *Dezvoltarea ca libertate*, Editura economică, București 2004.
33. Stiglitz Joseph, Walsh Carl – *Economie*, Editura economică, București 2005.
34. Stoica, Cosmin – *Politica Vamală – implicații economice ale adoptării tarifului vamal comun al U.E.*, Editura Pro Universitaria, 2006
35. Stoica Cosmin, Marinoiu Ana-Maria – *Politica vamală. Comerț liber și echitabil prin poilitca vamală*, Editura Pro Universitaria, București, 2009

36. Stoica Cosmin, Marioniu Ana-Maria, Bușu Cristian – *Finanțe publice. Eficiența actului de guvernare publică*, Editura Pro Universitaria, București, 2007
37. Văcărel Iulian, Bistriceanu Gh., Anghelache Gabriela, Bodnar Maria, Bercea Florian, Moșteanu Tatiana, Georgescu Florin – *Finanțe Publice*, Editura Didactică și Pedagogică, București 2003.
38. Vincze, J., *Financial Crises in Transition Countries: Models and Facts*, Banca Centrală a Ungariei, WP 2000.
39. *** *Dicționar de economie*, Editura Economică, 2001.
40. *** *Enciclopedia Blackwell a gândirii politice*, Edit. Humanitas, 2000
41. *Guidelines for successful public-private partnerships*, European Commission, Directorate
42. General Regional Policy, Bruxelles, 2003, pag. 16.
43. Ghidul pentru parteneriat public-privat (ediția a III-a revăzută și adăugită), București septembrie 2006, Camera de Comerț și Industrie a României
44. *** *International Trade Center UNCTAD/WTO – Business Guide to the World Trading System*, traducere neoficială a Centrului Român de Comerț Exterior, 1999.
45. *** Institutul European din România - *Adaptarea politicilor României la cerințele UE cu privire la taxele vamale și politica comercială*, studiu de impact, IER, 2001.
46. Institutul pentru Politici Publice București - *Parteneriat public privat - soluții pentru un mai bun management al comunităților locale din România*”,
47. ONU, -*Convenția model pentru eliminarea dublei impuneri în relațiile dintre statele dezvoltate și statele în curs de dezvoltare*, capitolul V, Art. 23 A și art. 23 B.
48. Ordonanța nr. 16 din 24 ianuarie 2002.
49. *Review of Opportunities for Public Private Partnerships in Northern Ireland*, Northern Ireland. UK: The Office of the First Minister and Deputy First Minister,)
50. *Sisteme de avertizare timpurie a crizelor valutare*, Banca Națională a României, Ianuarie 2006
51. „What effects is EMU having on the euro area and its member countries” ECB NO 599/martie 2006

Acte normative, rapoarte, documente ale instituțiilor guvernamentale

- Cadrul Strategic Național de Referință pentru perioada 2007 – 2013
- Codul fiscal și codul de procedură fiscală, actul normativ în vigoare cu modificările și completările aferente
- Codul vamal și Regulamentul de aplicare al Codului vamal
- Legislația în vigoare privind politica de dezvoltare regională și coordonarea instrumentelor structurale (ex: Legea nr.315/2004)
- Legea irlandeză din 2002 privind raporturile de parteneriat public-privat: *Public Private Partnership Arrangements Act 2002*;
- Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, publicată în M. Of. partea I nr. 597 din 13/08/2002
- ONU, „Convenția model pentru eliminarea dublei impuneri în relațiile dintre statele dezvoltate și statele în curs de dezvoltare”, capitolul V, Art. 23 A și art. 23 B
- [Ordonanța Guvernului nr. 16 din 24 ianuarie 2002](#) privind contractele de parteneriat public privat.
- Ordonanța de Urgență nr. 146 din 31 octombrie 2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 824 din 24 noiembrie 2002.
- Legea nr. 354 din 3 decembrie 2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 839 din 7 decembrie 2007.
- Planul Național de Dezvoltare al României pentru perioada 2007 – 2013
- Programele Operaționale Sectoriale și Programul Operațional Regional
- Programul de guvernare pentru perioada 2004 / 2008
- Strategia post aderare a României, proiect
- *Sisteme de avertizare timpurie a crizelor valutare*, Banca Națională a României, februarie 2006
- Studii ale Băncii Naționale a României din 2006-2007: studiul 12, studiul 16; studiul 18

- Studii de impact asupra analizei cost - beneficiu realizate de Guvernul României
- *Towards a new early warning system of financial crises*, European Central Bank, Working Paper 145, mai 2002 Calvo, G., 1998
- 1977 - **Tratatul Model O.C.D.E** pentru eliminarea dublei impuneri

Site-uri oficiale

52. *** www.mie.ro, site-ul oficial al Ministerului Integrării Europene
53. *** www.gov.ro, site-ul oficial al Guvernului României
54. www.mfinante.ro, site-ul oficial al Ministerului Economie și Finanțelor
55. *** www.customs.ro, site-ul oficial al Autorității Naționale a Vămirilor
56. *** www.ier.ro, site-ul oficial al Institutului European din România
57. *** www.europa.int.org, site-ul oficial al Comisiei Europene
58. *** www.e-licitatie.ro, site-ul oficial al achizițiilor publice
59. *** www.e-guvernare.ro, site-ul oficial al guvernării electronice
60. *** www.igcti.ro
61. *** www.wto.org site-ul oficial al Organizației Mondiale a Comerțului
62. *** www.ecb.int/home/html/index.en.html site-ul oficial al Băncii Central Europene
63. *** www.europa.eu site-ul oficial al Uniunii Europene
64. *** www.bnro.ro/ site-ul oficial al Băncii Naționale a României
65. *** www.euro-info.ccir.ro/ site-ul oficial al Euro Info Centre România, Camera de Comerț și Industrie România
66. *** www.ccir.ro site-ul oficial al Euro Info Centre România, Camera de Comerț și Industrie România

✓ Aspectele menționate în prezenta lucrare referitoare la rolul Guvernului și al administrației publice în elaborarea politicilor publice de natură economico – financiară, au avut ca bază documentar-analitică și cunoașterea practică a arhitecturii instituționale și cadrului legislativ – instituțional, de asemenea a activității de analiză și evaluare a politicilor economice aplicate.